

Heftets anden halvdel: "Study on modern cartographic methods" giver en handy systematisk oversigt over kartografien og dens mange hjælpediscipliner som f. eks. fotogrammetrien og de elektrontechniske lokaliseringmetoder (LORAN, DECCA m. fl.). Der gives organisationsfortegnelser, bibliografi, praktiske anvisninger m. h. t. valg af projektioner og reproduktionsmetoder særlig til brug for de mange UN-organisationer, der benytter kortmæssig fremstilling i deres publikationer.

En væsentlig opgave for UN's kartografiske komité er klarlægelse af muligheder for udbygning af det internationale samarbejde, der for geodæsiens vedkommende begyndte så tidligt som 1864, men for de fleste andre discipliners vedkommende startedes i tiden mellem de to verdenskrige.

Axel Schou.

World Cartography, Vol. II, 1952. 21×28 cm, 111 s. United Nations, New York 1953. 1,25 \$.

Publikationen omfatter 4 afsnit: alm. kartografproblemer, reproduktionsteknik, nationale rapporter og bibliografi. Første afd. indeholder afhandlinger om internationalt geodætisk samarbejde, ajourføringsproblemer for det britiske kortværk og kartografiens betydning for regionsplanering. Liège-området forhold illustreres i sidstnævnte ved en række kort over arealbenyttelse, undergrund, soiltyper, luftforureningsgrad, befolkningsfordeling og industriregioner.

Det tekniske afsnit rummer en gennemillustreret artikel om den nyeste udvikling inden for korttryknings teknikken i USA, hovedsagelig baseret på erfaringer fra de statslige kortinstitutter. Efter et forsigtigt skøn beregnes den samlede årlige distribution af kortblade i USA til 500 millioner eksemplarer! Af automobilkort alene forbruges 100 millioner hvert år!

Tredie afsnit omfatter dels rapporter fra Argentina, Burma, Frankrig, Thailand og England, dels en oversigt over møder og kongresser. Bibliografien omhandler fotogrammetrisk litteratur.

Axel Schou.

K. Schwidofsky: Grundriss der Photogrammetrie. 4. udv. udgave, 15×21 cm, 228 s., 117 fig., 11 plancher. Bielefeld 1950. 17,80 DM.

Fotogrammetrien har revolutioneret kortlægningen, og omvæltningen er fuldkommen. De luftfotograferede billeders kvalitet er drevet til den grænse, som atmosfærens sigtbarhedsforhold bestem-

mer, — ja, faktisk ud over denne, når infrarødt-følsomt plademateriel benyttes. Den teknik, der står til rådighed ved udtegnings af kort på grundlag af stereoluftbilleder, repræsenterer højdepunktet af optisk-matematisk tænkning og mekanisk snille. Ikke alene er kortoptagelsens teknik ændret, så kapaciteten er blevet af en helt anden størrelsesorden — man tænke blot på Grønlands kortlægning — men mulighed for kartografisk indsats er udvidet til at omfatte områder, der tidligere måtte betegnes som praktisk utilgængelige af topografiske eller klimatiske årsager, som f. eks. Amazonlandets regnskove eller de antarktiske bjerglande. Men nyorienteringen er ikke alene af teknisk art; metoder indvirker ofte radikalt på resultater. En række kartografiske nyskabelser har da også allerede vist sig, således det oprettede fotobilledes direkte anvendelse som reproduktionsgrundlag med mere eller mindre kompliceret overtryk af farvefladesignaturer, navne- og linearstof (jernbaner, veje markskel o. lign.), som man f. eks. møder i de nye svenske økonomiske kortblade i målestok 1:10.000.

Om hele denne udvikling og fotogrammetriens nuværende stade giver denne bog en god oversigt i meget sammentrængt form. Den terrestriske fotogrammetri behandles kortfattet indledningsvis, hvorved vægten er naturligt lagt på luftfotogrammetriens forskellige dele: fotograferingen og billedernes anvendelse i de moderne stereoskopiske udtegningsinstrumenter som f. eks. stereoplanigrafen og multiplex-aeroprojektoren. Sidstnævnte apparats anvendelse af anaglyfprincippet (stereobilledpar i rødt og blå) demonstreres tydeligt på en planche visende et karstterræn med stor reliefenergi, hvis overfladeformer træder plastisk frem ved betragtning gennem rød-blå briller. Indtegnede punkter i fotografiet opfattes tydeligt som liggende i, over eller under overfladen i det stereoskopiske rum, og den indlagte højdekurve opfattes tydeligt som sådan, ligesom enhver betragter med normalt rumsyn let kan fortsætte kurvetegningen og dermed i praksis opleve den stereoteknik, der muliggør det for fotogrammetrikeren så at sige at tage landskabet med hjem til granskning. Anaglyfbilleder har jo også tillige fundet rig anvendelse i geomorfologisk litteratur som et illustrationsmiddel, der overgår alle andre i virkelighedstroskab.

Med sine indgående apparatbeskrivelser, fyldige teoribehandling og grundige redegørelse for de praktiske arbejdsprocesser må bogen karakteriseres som en koncentreret lærebog i en meget omfattende disciplin. Den er ikke lettilgængeligt stof, men fortættet viden.

Axel Schou.